

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW, SOCW

Kennis en Strategie

Datum
1 september 2025

Referentie
54226010

Bijlagen
1. Nota Aanbieding ontwerp-jaarwerkplan 2026 ter voorlegging aan Staten-Generaal (IvhO)
2. Ontwerp-jaarwerkplan IvhO 2026
3. Aanbiedingsbrieven aan Eerste Kamer en Tweede Kamer
Intern OCW afgestemd
FEZ, HOenS, MBO, OPO, OVO, WJZ, IvhO

nota

Aanbieding ontwerp-jaarwerkplan Inspectie van het
Onderwijs 2026

Aanleiding

Hierbij ontvangt u het ontwerp-jaarwerkplan 2026 van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) en de aanbiedingsnota van de inspectie. Tevens ontvangt u aanbiedingsbrieven aan de Eerste en Tweede Kamer ter ondertekening. Volgens de procedure, bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de Wet op het onderwijstoezicht, zendt de minister van OCW het ontwerp-jaarwerkplan ter voorhang aan de Staten-Generaal voordat de minister het jaarwerkplan definitief goedkeurt.

Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met het ontwerp-jaarwerkplan;
- Ondertekening door u beiden van de aanbiedingsbrieven aan de Eerste en Tweede Kamer voor verzending van het ontwerp-jaarwerkplan 2026 ter voorhang aan de Staten-Generaal.

Toelichting

Inhoud: hoofdpunten jaarwerkplan

- De inspectie heeft een meerjarige focus op de basisvaardigheden en de sociale veiligheid op scholen, zo ook in 2026.
- De inspectie neemt haar toezichtsmix, oftewel de mix van instrumenten binnen het toezicht, onder de loep. Dit onder meer naar aanleiding van de motie-Rooderkerk die de inspectie oproept om alle scholen periodiek, dat wil zeggen de vier jaar zo dicht mogelijk benaderend, te bezoeken. De inspectie werkt momenteel verder uit hoe het scholentoezicht geïntensiveerd kan worden, onder andere in de uitvoeringstoets naar aanleiding van de motie-Rooderkerk. Over de uitvoeringstoets wordt u in het najaar nader geïnformeerd.
- In 2024 is de inspectie begonnen met (het uitwerken van) onaangekondigd toezicht. Sinds 2025 neemt dit de vorm aan van het 'onaangekondigde schoolbezoek'. Het doel is om door middel van lesbezoeken en gesprekken met leerlingen, docenten en schoolleiding, in kaart te brengen of er risico's zijn op scholen die aanleiding kunnen zijn voor een uitgebreider risico-kwaliteitsonderzoek. De inspectie is het afgelopen jaar begonnen met het onaangekondigd schoolbezoek in het

po; in 2026 zullen ook in het vo en het so onaangekondigde schoolbezoeken worden uitgevoerd.

- De inspectie werkt aan nieuwe onderzoekskaders, die in het voorjaar zullen worden vastgesteld. De inspectie werkt hierin onder andere het stimulerend toezicht verder uit. Hierover wordt u later nader geïnformeerd.
- Naar verwachting treedt per 1 januari 2026 de Wet kinderopvang BES in werking. Vanaf dat moment zal de inspectie toezicht houden op de kinderopvang aan de hand van een bijgesteld onderzoekskader voor Caribisch Nederland.
- Het aantal meldingen bij vertrouwensinspecteurs neemt de laatste jaren toe. In 2025 is het aantal vertrouwensinspecteurs daarom toegenomen en ook in 2026 zal het aantal vertrouwensinspecteurs verder groeien om het toenemende aantal meldingen goed te kunnen behandelen.
- In hoofdstuk 3 maakt de inspectie inzichtelijk welke onderzoeken zij voor 2026 geprogrammeerd heeft, naar de thema's zoals ook bekend uit de Staat van het Onderwijs: kwaliteit van het onderwijs, basisvaardigheden en curriculum, gelijke kansen en schoolloopbanen, passend onderwijs, welbevinden en veiligheid en onderwijsprofessionals.

Proces: aanbidding en vaststelling

De inspectie richt haar werkzaamheden in op basis van het jaarwerkplan, bedoeld in artikel 7, van de WOT. In de Regeling Inspectie van het Onderwijs (hierna: RIO) staat beschreven hoe het proces van afstemming tussen de inspectie en het departement verloopt:

- Over de inhoud van het jaarwerkplan en de wisselwerking tussen het jaarwerkplan en het beleid van het ministerie vindt jaarlijks voor 1 juni een werkconferentie op hoogambtelijk niveau plaats met de inspectie en de betrokken organisatieonderdelen van het ministerie.
- De inspectie legt de Minister jaarlijks voor 1 juli het ontwerp van het jaarwerkplan voor. In de praktijk betekent dit een aanbidding van het ontwerp aan het departement (via de secretaris-generaal), waarna ambtelijk overleg plaatsvindt.
- Daarna stelt de inspectie na afstemming met de betrokken organisatieonderdelen het ontwerp voor 1 september vast en volgt aanbidding van het jaarwerkplan aan de minister van OCW.
- Het jaarwerkplan behoeft de goedkeuring van de Minister.
- Deze goedkeuring wordt niet eerder verleend dan vier weken nadat het ontwerp van het jaarwerkplan door de Minister aan de Staten-Generaal is overgelegd (voorhangprocedure). Het verkiezingsreces rekenen we niet mee in deze termijn, waardoor goedkeuring naar verwachting begin december kan plaatsvinden.
- Indien dit leidt tot aanpassingen in het ontwerp-jaarwerkplan, stelt de inspectie het ontwerp van het jaarwerkplan opnieuw vast en volgt een nieuwe

aanbieding aan de minister van OCW en de Staten-Generaal alvorens deze goedkeuring kan worden verleend.

Ambtelijk overleg

- Op 16 mei is een eerste concept van het jaarwerkplan op hoofdlijnen besproken tijdens de werkconferentie op hoogambtelijk niveau tussen inspectie en OCW.
- Vervolgens heeft, na aanbieding van het nieuwe ontwerp-jaarwerkplan aan het bestuursdepartement, schriftelijk overleg plaatsgevonden. Dit overleg is vast onderdeel van het totstandkomingsproces rond het jaarwerkplan. OCW kan in dit overleg opmerkingen meegeven, zowel inhoudelijk als op feitelijkheden. De inspectie is verplicht om op alle opmerkingen te reageren, maar kan haar eigen afwegingen maken in het al dan niet overnemen van opmerkingen.
- In dit overleg zijn onder meer de volgende onderwerpen aan bod gekomen:
 - o Activiteiten op financieel toezicht;
 - o Toezichtsmix (verschillende vormen van toezicht), mede in relatie tot de motie-Rooderkerk;
 - o Stelselonderzoeken waaronder thema-onderzoeken;
 - o Sociale veiligheid;
 - o Sturing op onderwijskwaliteit.
- Hierna heeft de inspectie het ontwerp-jaarwerkplan op besproken onderdelen aangepast en vastgesteld, en voorzien van bijgevoegde nota aan u aangeboden.
- Bij het ambtelijk overleg heeft het DG FO aan de inspectie verzocht om een themaonderzoek naar de Friese taal en cultuur in de onderzoeksplanning op te nemen. Een dergelijk onderzoek is, als onderdeel van een bestaande zesjaarlijkse cyclus, voor 2025 toegezegd in de Bestuursafpraak Friese taal en cultuur 2024-2028¹. Dit zijn afspraken tussen de minister van BZK en de Provincie Friesland, met instemming van OCW en de Inspectie als het om onderwijsaangelegenheden gaat. De inspectie heeft aangegeven de herziening van het curriculum Fries (voorzien na 2030) af te willen wachten alvorens dit onderzoek uit te voeren. De inspectie is hierover in overleg met de provincie Friesland en heeft aangeboden om wel dit jaar een factsheet over de toezichtsactiviteiten over 2026 te leveren.

¹ Kamerstuk 2024D13914, pagina 22 en 24.

Datum
1 september 2025

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.